

Instytut Kolejnictwa sygnatariuszem Deklaracji w sprawie rozwoju kultury bezpieczeństwa w transporcie kolejowym

Informację opracowała Magdalena GARLIKOWSKA¹

Streszczenie

W dniu 21 kwietnia 2016 r. ponad dziewięćdziesięciu przedstawiciele rynku kolejowego podpisało uroczyste w siedzibie Urzędu Transportu Kolejowego Deklarację w sprawie rozwoju kultury bezpieczeństwa w transporcie kolejowym. Jednym z sygnatariuszy jest Instytut Kolejnictwa. W informacji przedstawiono główne założenia tego dokumentu.

Słowa kluczowe: bezpieczeństwo, transport kolejowy, kultura bezpieczeństwa

1. Wstęp

Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa transportu kolejowego w Polsce powinno być priorytetem dla wszystkich podmiotów funkcjonujących w obszarze szeroko pojętego sektora kolejowego. Działania, zmierzające do podnoszenia poziomu bezpieczeństwa transportu kolejowego oraz zapewnienia odpowiedniego poziomu prewencji powypadkowej, wymagają współpracy całego środowiska, w tym organów administracji publicznej, jednostek naukowych, instytutów badawczych, przedsiębiorstw kolejowych, stowarzyszeń, mediów i innych organizacji. Oprócz poprawy techniki i organizacji pracy jest też konieczne kształtowanie świadomości pracowników, co oznacza propagowanie zasad kultury bezpieczeństwa.

Mając na uwadze wymienione względy, Urząd Transportu Kolejowego zaangażował się w inicjatywę wdrożenia zasad kultury bezpieczeństwa w transporcie kolejowym. W tym celu opracowano projekt Deklaracji w sprawie rozwoju kultury bezpieczeństwa w transporcie kolejowym, przesłany do ponad dziewięćdziesięciu instytucji działających w branży kolejowej.

2. Kluczowe zasady kultury bezpieczeństwa transportu kolejowego

Sygnatariusze Deklaracji zobowiązali się do wprowadzenia „Kluczowych zasad kultury bezpieczeństwa w transporcie kolejowym”. Przede wszystkim priorytetem każdej organizacji jest bezpieczeństwo systemu kolejowego.

Prawidłowo rozumiana kultura bezpieczeństwa opiera się na wysokim poziomie zaufania i szacunku pomiędzy pracownikami i zarządzającymi, dlatego musi być kreowana i wspierana przez najwyższe kierownictwo. Pracownicy każdego szczebla powinni działać w interesie bezpieczeństwa, zgodnie ze swoimi kompetencjami i doświadczeniem. W tym celu muszą mieć zapewnione odpowiednie warunki pracy, narzędzia, szkolenia i procedury.

Podejście do kwestii bezpieczeństwa musi być proaktywne, czyli opierać się na właściwie stosowanym procesie zarządzania ryzykiem. Wiedza i kompetencje są wykorzystywane do analizowania i wyciągania wniosków z wypadków, incydentów, zdarzeń potencjalnie wypadkowych oraz innych niebezpiecznych zdarzeń i nieprawidłowości. Konieczne jest identyfikowanie zagrożeń i podejmowanie niezbędnych środków zapobiegawczych. Wyniki takich analiz powinny być wykorzystywane w procesie zarządzania ryzykiem oraz w celu efektywnego monitorowania poziomu bezpieczeństwa.

Jedną z zasad kultury bezpieczeństwa jest sprawiedliwe traktowanie, oparte na niedyskryminacyjnym podejściu do pracowników zgłaszających błędy lub sytuacje ważne z punktu widzenia bezpieczeństwa. Pracownicy tacy są chronieni przed negatywnymi konsekwencjami.

Wewnętrzne systemy zarządzania bezpieczeństwem poszczególnych organizacji powinny uwzględniać kulturę bezpieczeństwa przez opis procesu i wskazanie podmiotów zaangażowanych w ten proces. Jego celem ma być określenie zachowań nieakceptowalnych, czyli takich, które nie korzystają z ochrony. Systemy te powinny dokumentować sposób zarządzania, przechowywania, ochrony i ujawniania danych dotyczących bezpieczeństwa.

¹ Dr; Instytut Kolejnictwa, Ośrodek Oceny Bezpieczeństwa; e-mail: mgarlikowska@ikolej.pl.

Pracownicy wszystkich szczebli, także najwyższe kierownictwo, powinni rozumieć i akceptować swoją odpowiedzialność związaną z zasadami i wewnętrznymi regulacjami kultury bezpieczeństwa i jej promowania. W związku z tym organizacje powinny wskazać, w jaki sposób w swojej działalności będą promować i wspierać wdrożenie zasad kultury bezpieczeństwa. Systemy zarządzania bezpieczeństwem powinny być regularnie sprawdzane i oceniane w odniesieniu do stosowania wymienionych uregulowań.

3. Podsumowanie

Podjmując inicjatywę podpisania Deklaracji, UTK zamierza rozpocząć nowy etap wspólnej pracy nad bezpieczniejszą koleją. Ma to zachęcić przedsiębiorstwa i instytucje do wprowadzania zasad kultury bezpieczeństwa.

Informację opracowano na podstawie treści „Deklaracji w sprawie rozwoju kultury bezpieczeństwa w transporcie kolejowym”.